

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Данила Галицького
КАФЕДРА ГІГІЄНИ ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ТОКСИКОЛОГІЇ ФПДО

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА УМОВ ПРАЦІ, АТЕСТАЦІЯ РОБОЧИХ МІСЦЬ У
РІЗНИХ ГАЛУЗЯХ ПРОМИСЛОВОСТІ ”
ДЛЯ ЛІКАРІВ-ГІГІЄНІСТІВ
ШИФР СПЕЦІАЛЬНОСТІ: 19. 45. 2.
(ТЕМАТИЧНЕ УДОСКОНАЛЕННЯ – 0,5 місяця)

Кількість навчальних годин: лекцій - 10, семінарські заняття - 18,
практичні заняття - 24, самостійна робота - 32,
додаткові програми – 6. Разом – 90 годин.
Кредити ECTS – 3.

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
гігієни та профілактичної токсикології
ФПДО протокол № 2
від “ 08 ” вересня 2020 р.
Завідуючка кафедри
доц. Лотоцька Галина У. П.

Затверджено
методичною комісією ФПДО
протокол № 2
від “ 10 ” вересня 2020 р.

Голова методичної комісії
доц. Січкова О. С.

Львів - 2020

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Данила Галицького
КАФЕДРА ГІГІЄНИ ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ТОКСИКОЛОГІЇ ФПДО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної роботи
проф. М.Р. Гжегоцький

“   ” _____ 2020 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА УМОВ ПРАЦІ, АТЕСТАЦІЯ РОБОЧИХ МІСЦЬ У
РІЗНИХ ГАЛУЗЯХ ПРОМИСЛОВОСТІ ”**

ДЛЯ ЛІКАРІВ-ГІГІЄНІСТІВ

ШИФР СПЕЦІАЛЬНОСТІ: 19. 45. 2.

(ТЕМАТИЧНЕ УДОСКОНАЛЕННЯ – 0,5 місяця)

Кількість навчальних годин: лекцій - 10, семінарські заняття - 18,
практичні заняття - 24, самостійна робота - 32,
додаткові програми – 6. Разом – 90 годин.
Кредити ECTS – 3.

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
гігієни та профілактичної токсикології
ФПДО протокол № 2
від “ 08 ” вересня _____ 2020 р.
Завідувачка кафедри
доц. Лотоцька-Дудик У.Б.

Затверджено
методичною комісією ФПДО
протокол № 2
від “ 10 ” вересня 2020 р.

Голова методичної комісії
доц. Січкоріз О.Є.

Львів - 2020

Навчальна програма циклу тематичного удосконалення за фахом “Гігієнічна оцінка умов праці, атестація робочих місць у різних галузях промисловості ” для лікарів-гігієністів (шифр спеціальності 19.45.2)

Розробник:

Колінковський О.М. - кандидат медичних наук, в.о. доцента кафедри гігієни та профілактичної токсикології ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького.

Рецензент:

Зазуляк Т.С. - кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник, керівник ЦНДЛ та лабораторії промислової токсикології.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вирішення проблеми профілактики професійних та виробничо зумовлених захворювань є неможливим без об'єктивної фахової оцінки безпечності умов праці та стану виробничого середовища. Власне атестація робочих місць за умовами праці дозволяє регулювати стосунки між робітником та роботодавцем стосовно прав на належні умови праці та пільги й компенсації за роботу в шкідливих для здоров'я умовах. Компетентність проведення гігієнічних досліджень та належної оцінки одержаних результатів має вирішальне значення для проведення усієї системи подальших заходів, спрямованих на збереження здоров'я працюючих. Зміна законодавства України в процесі Євроінтеграції та перегляд раніше опрацьованих механізмів створюють гостру необхідність тематичного удосконалення спеціалістів не лише інженерно - технічних, але і медичних спеціальностей.

Методологія гігієнічної оцінки умов праці та проведення атестації робочих місць передбачає співпрацю і тісну взаємодію інженерів з охорони праці, спеціалістів з лабораторно-інструментальних досліджень, лікарів з загальної гігієни та гігієни праці, спеціалістів проф. патологів. Даний цикл тематичного удосконалення орієнтований на підвищення кваліфікації фахівців «Лабораторних досліджень факторів навколишнього середовища», «Загальної гігієни», «Гігієни праці» в рамках безперервного професійного розвитку у сфері охорони здоров'я, а саме в питаннях проведення досліджень з метою атестації робочих місць, гігієнічної оцінки умов праці, оформлення результатів проведених досліджень виробничого середовища та трудового процесу в сфері профілактичної медицини.

Робочий навчальний план
циклу тематичного удосконалення
“Гігієнічна оцінка умов праці, атестація робочих місць у різних галузях
промисловості ”

Термін навчання 0,5 місяця
Кількість навчальних годин — 90

Розрахунок учбових годин

Назва курсу	Кредити	Разом	Кількість учбових годин				
			Лекції	Практичні	Семінари	Самостійна робота	Додаткові програми
<i>Спеціальність 19. 45. 2. “Гігієнічна оцінка умов праці, атестація робочих місць у різних галузях промисловості ”</i>	3	90	10	24	18	32	6
Всього: 90 годин							

Завідувачка кафедри
к.мед.н., доц.

Лотоцька-Дудик У. Б.

Розрахунок учбових годин циклу тематичного удосконалення

“Гігієнічна оцінка умов праці, атестація робочих місць у різних галузях промисловості”

Термін навчання 0,5 місяця
Кількість навчальних годин — 90

№ з/п	Назва розділу	Кількість учбових годин				
		Лекції	Семінари	Практичні	Самостій на робота	Всього
1.	Організаційні питання та законодавчі основи гігієнічної оцінки умов праці та атестації робочих місць.	4	6	8	18	36
2.	Особливості гігієнічної оцінки виробничого процесу та різних факторів виробничого середовища	6	6	16	14	42
	Іспит	-	6	-	-	6
	Разом	10	18	24	32	84
Додаткові програми						
4.	Новітні інформаційні технології в медицині і фармації					2
5.	Спеціальна військова підготовка					2
6.	Медичне і фармацевтичне право					2
	Всього					6
	Разом	10	18	24	32	90

Завідувачка кафедри
к.мед.н., доц.

Лотоцька-Дудик У. Б.

**Тематичний план лекцій циклу тематичного удосконалення
“Гігієнічна оцінка умов праці, атестація робочих місць у різних галузях
промисловості ”**

<i>№ п/п</i>	ТЕМА	<i>Год.</i>
1.	Оцінка безпечності умов трудового процесу та виробничого середовища за гігієнічною класифікацією праці.	2
2.	Організаційні питання та законодавчі основи атестації робочих місць за умовами праці.	2
3.	Промислова токсикологія та питання нормування шкідливих факторів виробничого середовища.	2
4.	Професійні канцерогенні фактори.	2
5.	Лабораторні методи дослідження в медицині праці та їх роль в атестації робочих місць.	2
	<i>РАЗОМ</i>	10

Завідувачка кафедри
к.мед.н., доц.

Лотоцька-Дудик У. Б.

Тематичний план семінарських занять

<i>№ п/п</i>	ТЕМА	<i>Год.</i>
1.	Вступна конференція. Ознайомлення з кафедрою та порядком проходження циклу тематичного удосконалення. Первинна профілактика захворювань на виробництві.	2
2	Методологія проведення атестації робочих місць.	2
3.	Вимоги до лабораторій, що проводять дослідження з метою атестації робочих місць.	2
4.	Гігієнічне нормування шкідливих факторів на виробництві. Комбінована, поєднана, послідовна дія шкідливих факторів на здоров'я працюючих.	2
5.	Гігієнічні, психофізіологічні дослідження та критерії оцінки важкості та напруженості праці.	2
6.	Організація робіт в шкідливих умовах праці. Способи зменшення впливу шкідливих факторів на здоров'я працюючих.	2
7.	Іспит	6
	<i>РАЗОМ</i>	18

Завідувачка кафедри
к.мед.н., доц.

Лотоцька-Дудик У. Б.

Тематичний план практичних занять

<i>№ п/п</i>	ТЕМА	<i>Год.</i>
1.	Атестація лабораторій на право проведення досліджень з метою атестації робочих місць.	2
2.	Гігієнічна класифікація праці. Методологія виявлення та оцінки шкідливих факторів на виробництві.	2
3.	Порядок проведення атестації робочих місць зі шкідливими умовами праці. Документація, що заповнюється в процесі атестації робочих місць.	2
4.	Порядок призначення пільг, доплат та компенсацій за роботу в шкідливих умовах праці.	2
5	Методи дослідження парів, газів та аерозолів хімічних речовин в повітрі, відбір проб та експресні способи дослідження повітря робочої зони.	2
6	Дослідження шкідливих фізичних факторів виробничого середовища. Шум, локальна і загальна вібрація. Методи вимірювань та оцінка результатів.	2
7.	Дослідження шкідливих фізичних факторів виробничого середовища. Електро-магнітні поля та випромінювання. Методи вимірювань та оцінка результатів.	2
8.	Дослідження та оцінка мікрокліматичних умов та освітлення на робочих місцях	2
9.	Дослідження шкідливих біологічних факторів виробничого середовища. Методи вимірювань та оцінка результатів.	2
10.	Профілактика захворюваності та поширення гострої респіраторної COVID-19 на робочих місцях	2
11.	Оцінка інтервальної і послідовної дії шкідливих факторів.	2
12.	Комплексна оцінка шкідливих факторів на робочих місцях.	2
	<i>РАЗОМ</i>	24

Завідувачка кафедри
к.мед.н., доц.

Лотоцька-Дудик У. Б.

Тематичний план самостійної роботи

№ n/n	ТЕМА	Год.
1.	Законодавство в галузі Охорони праці. Служба охорони праці підприємства.	2
2.	Взаємодія лабораторних центрів МОЗ України та територіальних управлінь Держпраці у сферах промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці.	2
3.	Сучасні вітчизняні та міжнародні стандарти, які стосуються безпеки праці.	2
4.	Впровадження безпечних технологій, вибір оптимальних умов і режимів праці, проектування та організація робочих місць на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці.	4
5.	Ергономіка організації робочих місць працівників та виробничих процесів.	2
6.	Профілактика виникнення професійних та виробничо зумовлених захворювань на робочих місцях зі шкідливими умовами праці.	4
7.	Основи фізіології праці. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини.	2
8.	Проведення психофізіологічної експертизи працівників для виконання робіт підвищеної небезпеки.	2
9.	Гігієнічне нормування фізичних, хімічних та біологічних шкідливих виробничих чинників.	4
10.	Біологічний фактор на підприємствах. Виявлення та оцінка умов праці зі шкідливими факторами біологічної природи. Профілактика зараження та поширення COVID-19 на робочих місцях.	2
11.	Неіонізуючі випромінювання на робочих місцях. Методи дослідження та профілактики шкідливого впливу.	2
12.	Вентиляція. Види вентиляції. Організація повітрообміну в приміщеннях, повітряний баланс, кратність повітрообміну.	2
13.	Основні світлотехнічні визначення. Природне, штучне, суміщене освітлення. Класифікація виробничого освітлення.	2
	РАЗОМ	32

Завідувачка кафедри
к.мед.н., доц.

Лотоцька-Дудик У. Б.

РЕЦЕНЗІЯ

НА НАВЧАЛЬНУ ПРОГРАМУ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ “ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА УМОВ ПРАЦІ, АТЕСТАЦІЯ РОБОЧИХ МІСЦЬ У РІЗНИХ ГАЛУЗЯХ ПРОМИСЛОВОСТІ”

На рецензію представлено навчальну програму циклу тематичного удосконалення “Гігієнічна оцінка умов праці, атестація робочих місць у різних галузях промисловості ” для лікарів-гігієністів.

Структура програми охоплює усі найважливіші розділи методології гігієнічної оцінки умов праці та лабораторних досліджень трудового процесу, факторів виробничого середовища і передбачає лекційний курс в обсязі 10 годин лекцій, 18 годин семінарських, 24 годин практичних занять та 32 години самостійної роботи слухачів.

Тематика занять відповідає вимогам до навчального плану та програми циклу тематичного удосконалення, охоплює найважливіші теоретичні та практичні питання для лікарів - лаборантів - гігієністів, лікарів загальної гігієни та лікарів гігієни праці.

Робоча навчальна програма сприятиме підвищенню кваліфікаційного рівня слухачів ТУ і може бути впроваджена в навчальний процес кафедри гігієни та профілактичної токсикології ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького.

Рецензент:

Керівник ЦНДЛ та лабораторії
промислової токсикології, к.б.н., с.н.с.

Зазуляк Т.С.